

СИНЬОТО – ИЗБОРЪТ НА ПУБЛИЧНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

Гл. ас. д-р Албена Павлова

Департамент „Публична администрация“

Нов български университет

Резюме: Студията разглежда символичното значение на синия цвят и защо той се определя като цвят-символ на публичната администрация. За целта са анализирани сайтовете на Министерски съвет и Европейски парламент, сайтовете на всички действащи към момента министерства и на редица публични организации, избрани на случаен принцип.

Ключови думи: синьо, символика, публична администрация, публични институции

BLUE – THE CHOICE OF PUBLIC ADMINISTRATION

Assist. Prof. Albena Pavlova, Ph. D.

Department „Public Administration“

New Bulgarian University

Abstract: The studios treats the symbolic meaning of blue color and why it is defined as symbol color of public administration. For this purpose the websites of Council of Ministers and European Parliament are analyzed, also sites of all existing at the moment ministries, a range of public organizations, selected randomly.

Keywords: blue symbolism, public administration, public institutions

Не, в тази студия няма да става дума за политика, макар когато видиш в едно изречение думите „синьо“, „избор“ и „публична администрация“, това да е първата възникваща асоциация! В нея ще разгледам как една от най-могъщите знакови системи, действаща на

съзнателно и подсъзнателно ниво - цветовете, са предопределили избора на цвят, основно използван в публичните институции в България, като част от европейското символно пространство. Ще анализирам защо публичната администрация припознава и избира – вероятно по-скоро несъзнателно, отколкото съзнателно, синьото за свой цвят.

Ключова особеност в символиката на цветовете е нейната световност, не само от географска гледна точка, но и на всички равнища от битието и знанието. Тълкуванията обаче могат да варират и даден цвят може да получи различни значения, съобразно културната област, въпреки това „цветовете остават винаги и навсякъде в основата на символната мисъл“¹. В тази студия ще се спра основно на символичните значения на цветовете, и конкретно на синия цвят, в български и европейски (християнски) контекст.

Цветовете са една от най-силните знакови системи, действащи на нашето подсъзнание. Те ни помагат да се ориентираме в редица ситуации с огромна бързина. От дълбока древност по цвета на плодовете лесно разбираме дали те са „зелени“ или узрели. Цветът на някои животни отдалеч ни предупреждава, че те са опасни и е по-добре да ги избегнем.

Цветовете притежават различна знаковост в многообразието от системи на човешко знание и общуване. В зависимост от гледната точка, ние свързваме цветовете с различни неща. Те може да обрисуват нашето емоционално състояние – „черно ми е пред очите“, „светло ми е в душата“, „жълт от злоба“, „да позеленееш от яд“, „посинял от студ“, са само част от колоритните изрази в българския език, свързани с цветовете и емоции. Някои по-агресивни, други по-спокойни, цветовете безотказно действат символно в нашето съзнание.

---

¹ Шевалие, Жан, Ален Геербрант. *Речник на символите*. том II, ИК „Петриков“. С., 2000

Често определени цветове свързваме с даден пол. В това отношение има проведени редица психологически изследвания, които показват, че жените предпочитат повече червения цвят и производните му – розов, оранжев и лилав, а мъжете предпочитат по-скоро синьо-сивата гама и по-конкретно синия цвят.² Тези са и цветовете, които може да определим основно за женски и съответно мъжки цветове. Това обаче не означава, че тези цветове не могат да се използват и при другия пол в неполово детерминирана символност и подкрепени от други знакови системи.

В този смисъл синьото, като мъжки цвят, удобно кореспондира с асоциациите за качествата на публичната администрация, но не и за нейния състав, който е основно женски в изпълнителната (която е по-многобройна) и мъжки в ръководната част. Този вид полова диференциация на синьото също прехвърля (на подсъзнателно ниво) качества на публичната администрация и те са тези качества, които наричаме мъжки – стабилност, сила, отговорност, закрила и пр.

Цветовете несъмнено имат своя собствена изразителност и могат да влияят непосредствено върху психиката. Според психолозите, цветните сънища дават многозначителна представа за несъзнаваното. Те показват някои душевни състояния на сънуващия ги и са израз на различните тенденции в психичните пориви. Според психоанализата на Юнг, цветовете изразяват основните психични функции на човека – мисъл, чувство, интуиция, усещане. В сънищата **СИНЬОТО** е цветът на небето, на духа, на мисълта. В психологичен план **СИНЬОТО** изразява „духовност, истина, доверие, чистота, спокойствие, разбиране, консерватизъм, безопасност, технология, мъжественост“³ (все характеристики, които една публична администрация трябва да изгради в себе си), но също и: „удоволствие, пасивност, студ,

---

² Кафтанджиев, Христо. *Хармония в рекламната комуникация – презаредена*. С., Сиела. 2003

³ Шевалие, Жан, Ален Геербрант. *Речник на символите*. том II, ИК „Петриков“. С., 2000

прохлада, меланхолия, депресия⁴ - други характеристики, които искаме или не, се пренасят върху използващите този цвят и, които трябва да се неутрализират чрез други знакови системи и вербална комуникация. А всъщност дали част от публиката не смята именно тези психологически характеристики на синьото за свойствени на публичната администрация?!

Модните за сезона цветове често се сменят, но знаковостта им обикновено се запазва. Според някои популярни тълкувания и декодирания на колористиката в дамския корпоративен гардероб, **СИНЬОТО** говори, че жената, която го предпочита, (а защо не и мъжа) е властна личност с авторитет, която се стреми винаги да държи нещата под свой контрол. За делови срещи или за участие в телевизионни предавания се препоръчва тъмносиният цвят.⁵ Едва ли е случайно, че този цвят преобладава в гардероба на българските и европейски политици и администратори. Всъщност така и трябва! Трябва да усещаме силата и авторитета им, за да можем да се доверим на решенията им. Но те не бива да забравят, че знаковостта на синьото носи със себе си и авторитарността, която носи негативни асоциации и трябва да бъде туширана с вкарването на допълнителна символика, а защо не и контрол на поведението.

Цветовете притежават космическа символика и се проявяват като божества в редица космогонии. Без да превръща това в неизменно правило, християнското изкуство свързва бялото с Отеца, **СИНЬОТО** – със Сина, червеното – със Светия Дух.⁶ Синьото също така е символ на добродетелта в християнството.⁷ Какво повече може да

---

⁴ Пак там.

⁵ Стойков, Любомир. *Теоретични проблеми на модата*. София, Национална художествена академия 2006, 226-227

⁶ Шевалие, Жан, Ален Геербрант. *Речник на символите*. том II, ИК "Петриков". С., 2000

⁷ Динев, Евгени. *Символика на цветовете*. 2001, статия в интернет: <http://www.evgenidinev.com/mind/2001/11/22/> (юни 2010)

искаме от една публична администрация от това да бъде добродетелна?!

Според масонската символна система белият цвят отговаря на Мъдростта, Благодатта, Победата; червеният цвят – на Разума, Твърдостта и Славата; докато **СИНЬОТО** се съчетава с Короната, Красотата, Основата. Синьото също така е цвят на Небето, Храма, Звездния свод.⁸ Тази символика на синьото, макар и не разпространена извън това учение, успешно се вписва със значенията, които влагаме в публичните институции.

Народната словесност е намерила свое разбиране за символиката на цветовете, според която зеленото означава надежда, **СИНЬОТО** – вярност, жълтото – ревност, червеното – любов, бялото – невинност, черното – смърт.⁹ И тук откриваме зад символиката на синьото едно качество, което трябва да притежават публичните организации – вярност. Вярност към принципите на демокрация и държавност.

Знаковостта на цветовете може да бъде разглеждана освен от визуална и от лингвистична гледна точка. Един от изследователите, които разглеждат езиковата знаковост на цветовете е проф. Мони Алмалех. В неговите изследвания обстойно е описано как думите за определен цвят могат да имат общ корен с различни, нецветови думи, като например думата на иврит за "червено", която има общ корен с думите за човек, земя и кръв.¹⁰ Думата „син“ в българския език се използва за означаване не само на цвета, а е и със значение на „мъжко чедо, мъжка рожба“¹¹, както и: „мъж като представител на определена класа, време, страна, който притежава всичките им

---

⁸ Шевалие, Жан, Ален Геербрант. *Речник на символите*. том II, ИК "Петриков". С., 2000

⁹ Бидерман, Ханс. *Речник на символите*. Рива, С., 2003

¹⁰ Алмалех, Мони. *Езикът на цветовете*. Аскони-издат, С., 2007

¹¹ Андрейчин, Л. и др. *Български тълковен речник*, Наука и изкуство, 1976

характерни черти. *Син на родината си.*¹². Това допълнително е натоварило синия цвят с асоциация за „мъжкост“, за устойчивост и спокойствие, за представителност в езика ни. Тази асоциация кореспондира с очакванията, които имаме за публичните институции.

Производните думи с корен „син“, които се посочват¹³, са: синовен, Сина, синковец, синева, посинея и др. Впечатление прави връзката със Сина (Божий) – ипостас¹⁴ на второто лице на Светата Троица, която може да свържем и с дадената по-горе символика на синьото като цвят на Сина в християнството, както и производното „синовен“, което асоциираме със „синовен дълг“, което прави съвсем естествено своята препратка към функциите на публичната администрация. Но и „синковец“ – негативна конотация, която трябва да се неутрализира отново чрез допълнителна знаковост.

Основното значение на **синьото** в семантиката (науката, изучаваща значението на думите, фразите и другите лингвистични обекти) е истина, доверие, чистота. Качества, които несъмнено трябва да притежава всяка публична администрация.

Синьото е цветът, който обикновено се възприема като символ на всичко духовно, на мъдростта. В противовес на червеното той има хладно въздействие и предразполага повечето хора към размисъл. Синьото е най-дълбокият и нематериален цвят, символ на прозрачността (именно това са и очакванията ни към публичната администрация – да бъде мъдра, прозрачна и да не се влияе от материални интереси).

---

¹² Онлайн тълковен речник. <http://talkoven.onlinerechnik.com/duma/%D1%81%D0%B8%D0%BD> , отворен на 5 май 2014г.

¹³ <http://bg.wiktionary.org/wiki/%D1%81%D0%B8%D0%BD> , отворен на 5 май 2014 г.

¹⁴ „това, което стои отдолу“ – виж: Henry George Liddell, Robert Scott, *A Greek-English Lexicon* - <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:text:1999.04.0057:entry=%23109195&redirect=true> , отворено на 5 май 2014 г.

Освен символ на истината, синьото е символ и на вечността (защото истинното е вековечно), на човешкото безсмъртие.¹⁵ И тук може да намерим връзка с качествата на публичните институции – да бъдат вековечни и следователно устойчиви! Синьото навежда на мисълта за спокойна и надменна вечност – свръхчовешка или нечовешка. Според художник като Кандински движението на синьото е едновременно отдалечаване от човека и движение, насочено единствено към собствения му център, но при все това то тегли човека към безкрая и събужда у него желание за чистота и жажда за свръхестествено.¹⁶ Красива експресия и поставяне на човека в центъра на нещата!

Символиката на цветовете зависи детайлно от техните нюанси! Естествено, синьото не прави изключение от това правило и притежава гама от различно въздействащи подцветове. Асоциациите, които се правят за всеки от тях, може да видим в табл. 1¹⁷.

Цвят	Име	Асоциация
	Тъмен морски	Професионален, достоен, официален, уважаем, интелигентен, скъп, морски, сложен
	Кобалт	Hi-tech, мощност, наелектризиран, динамичен, спорт
	Мек син	Доверие, спокойствие, безопасност, разбиране
	Син	Мъжественост, прохлада
	Светло син	Мирен, спокоен, пасивен, духовен
	Наситен	Чист, прочистващ, морски, прохладен
	Небесен	Вода, спокойствие, чистота
	Синьо сив	Уважение, интелигентност, мирен, професионален

¹⁵ Бидерман, Ханс. Речник на символите, Рива, С., 2003

¹⁶ Kandinsky, Vassili, *Du spiritual dans l'art*. Paris, 1954 (по Шевалие/Геербрант)

¹⁷ Динев, Евгени. *Символика на цветовете*. 2001, статия в интернет: <http://www.evgenidinev.com/mind/2001/11/22/> (юни 2010)

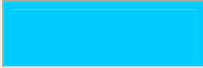
Цвят	Име	Асоциация
	Светло сив	Зима, спокойствие, зависим, духовен
	Аква	Освежаващ, воден, чист, прохлада

Табл. 1 Асоциации на синьото

Израз на символиката на синьото и неговите нюанси намираме в сайтовете на редица публични институции. Аз ще разгледам детайлно цветовете и символиката в сайтове на 25 публични институции – Европейския парламент, Министерски съвет, всички действащи министерства и случайно подбрани сайтове на агенции и други публични организации.

Веднага прави впечатление, че предпочитаният цвят е синият. Човек не може да не си зададе въпроса „Защо?“. Защо въпреки многообразието от партийно детерминирани цветове, именно синьото се е наложило като цвят на публичната администрация? И отговорът вече беше даден по-горе. Той се съдържа в най-вероятно подсъзнателното усещане за символиката на синия цвят и асоциациите, които той предизвиква. В значенията му, които искаме да откриваме като качества на нашата публична администрация.

Не е случаен и фактът, че синьото най-често бива съчетавано с **бяло**. Цвят, който носи значение на чистота и неутралност, но и на пасивност, цвят, показващ само, че все още нищо не е извършено – тъкмо такъв е и първоначалният смисъл на девствената белота. В дневното си значение бялото – инициационен цвят, се превръща в цвета на откровението, на благодатта, на преобразяването, което заслепява, тъй като едновременно пробужда разума и го надхвърля – това е цветът на теофанията, която оставя около главите на позналите

Бог следя във вид на лъчист ореол, който е наистина сборът от цветовете.¹⁸

Първият сайт, който ще разгледам е този на Европейския парламент. Синьото, което са избрали за него е „синьо сив“, със смес от „мек син“. Асоциациите, които са кодирани в тези нюанси са: „Уважение, интелигентност, мирен, професионален“, както и „Доверие, спокойствие, безопасност, разбиране“. Това са и качествата, които са искали да ни внушат. За акцент в „главата“ има „аква“ и червено, които привличат внимание с различността си и насочват погледа към важни събития и изследвания, представени на страницата.

Европейски парламент¹⁹

Сайтът на Министерски съвет е решен в класически „син“ цвят, носещ асоциации за „мъжественост и прохлада“, в този смисъл и за устойчивост, базовост, неотменност. Естествено на него присъства изключителния символ на държавността – гербът на Република България. Този символ се появява и на повечето други сайтове на български държавни институции.

¹⁸ Шевалие, Жан, Ален Геербрант. *Речник на символите*. том I, ИК „Петриков“. С., 2000

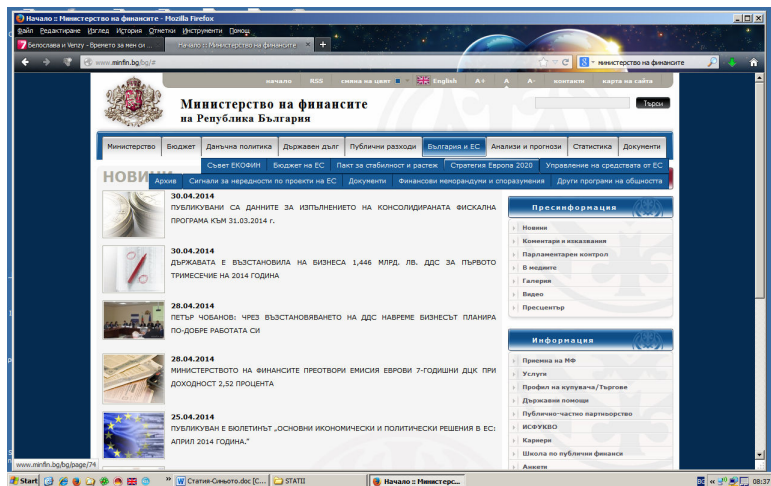
¹⁹ Всички сайтове, използвани в студията, са отворени на 3 май 2014 г.

Сайт на Министерски съвет

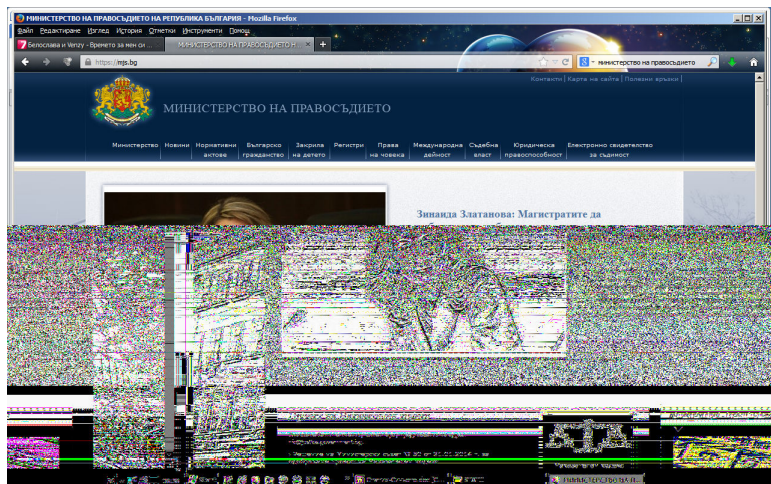
Министерство на финансите са избрали за своя сайт друг нюанс на синьото – „тъмен морски“, леко омекотен с „мек син“. Асоциациите, които намираме за тях са: „Професионален, достоен, официален, уважаем, интелигентен, скъп, морски, сложен“ и „Доверие, спокойствие, безопасност, разбиране“. Като изключим асоциацията „морски“ (макар да може да я тълкуваме и като „безбрежност, всеобхватност“), другите изключително добре представят едно министерство, занимаващо се с финансите на една държава. Дори леко негативните асоциации като „скъп“, „сложен“ също добре прилягат на това министерство.

Интересен факт е, че на този сайт има бутон за промяна на цвета – в червен или зелен (може би, за да отговори на партийните пристрастия на някои ползватели), но цветът по „подразбиране“ е синият! Донякъде оправдано би било използването на зелен цвят, като цвят на парите (в частност доларите), и с неговите асоциации за спокойствие и растеж, надежда и късмет, но червеното, макар да показва активност, е твърде агресивно и неприемливо в този случай.

Министерство на
финансите

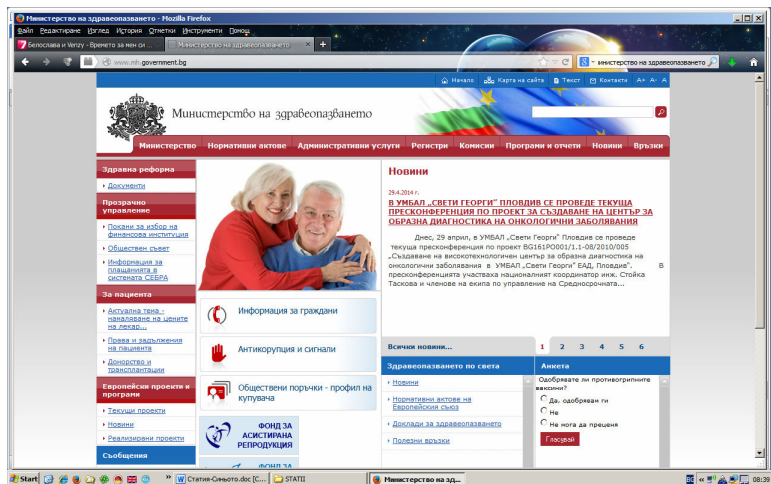
Министерство на правосъдието е използвало същия нюанс на синьото в „главата“ на сайта, но в „подложката“, на фона на снимка на сградата си, е вкарало „светло сив“ и „синьо сив“ нюанс, които са донесли със себе си асоциации като „Зима, спокойствие, зависим, духовен“ и „Уважение, интелигентност, мирен, професионален“. Освен духовността и спокойствието, които е хубаво да съпътстват едно правосъдно министерство, виждаме, че са се сдобили и с асоциации за „зависим“ и „зима“ (която от своя страна носи асоциации за студ и липса на съпричастност), които асоциации за съжаление се оправдават в част от действията на това министерство, вместо да бъдат неутрализирани именно чрез тези действия, както и с подходящ PR и изграждане на положителна репутация.

Министерство на правосъдието

Следващото министерство, обект на това изследване, е Министерство на здравеопазването. На неговия сайт преобладаващ цвят е червеният (символ на живота), но той е в съчетание с „мек син“ цвят, носещ асоциации за „Доверие, спокойствие, безопасност, разбиране“. Това съчетание е изключително добре избрано, тъй като червеният цвят носи двойка символност, свързана от една страна с живота (животворната кръв), но от друга със смъртта (кръвта, която е пролята) и синьото омекотява и канализира асоциациите в посока на безопасност и доверие, спокойствие и разбиране. В добавка имаме и чистотата и спокойствието на бялото – основен цвят в този сайт.

Тук намираме и още един символ на държавността, съдържащ цветови значения - знамето! Българското знаме е съчетано със знамето на Европейския съюз, а гербът на РБългария е решен в черно-бял вариант, за да не натоварва цветово пространството. Фонът е неутрално сив по същата причина.

Министерство на здравеопазването

Министерство на културата е още едно министерство, избрало за свой цвят вече коментирания „тъмен морски“. В „главата“ си подходящо е включило антична рисунка, за да заяви своята сфера на дейност и връзката си с културното наследство на България. Тук асоциацията „скъп“ (носена от нюанса на синьото) също намира своята логика.

Министерство на културата

Пример за лошо избран цвят на сайта е Министерство на образованието и науката. Бежово-кафявото, което те са предпочели, носи асоциации за неутралност (граничеща с безличност), както и за мръсно, кално и мърляво, старо (което би могло да мине за старинно, ако е подкрепено от друга символност, но кореспондиращо само с

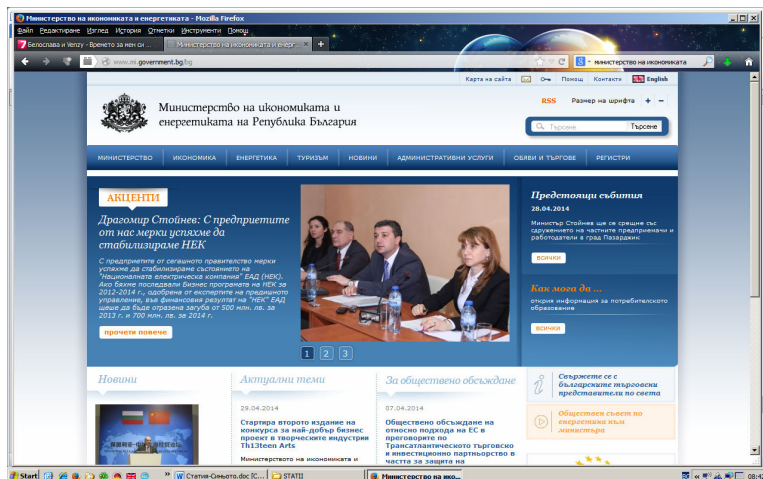
втората част на дейността на това министерство). Имайки предвид, че това министерство би трябвало да е обърнато главно към младите хора, които носят в себе си презумпцията за жизненост, енергичност, динамика, непрекъснатата промяна, растеж този цвят на сайта е недопустим и донася само негативи.

Този цвят носи негативи дори за „науката“, като част от дейността на Министерството, тъй като спомага да не я асоциираме с новост и развитие, а със старост и застой. Може би не е случайно и отношението, което се оформя в обществото, към учените в БАН (като най-видните представители на българската наука). Дори да е малко пресилено, че само цветът на един сайт може да повлияе за това отношение, той без съмнение допринася на подсъзнателно ниво за него, или поне не спомага за туширането и промяната му.

Министерство на
образованието и науката

Министерство на икономиката и енергетиката е предпочело изсветляващи синьо-сиви нюанси на синьото за своя основа и „меко сини“ за под „главата“ си. Асоциациите, които правим са за: „Доверие, спокойствие, безопасност, разбиране“ и „Уважение, интелигентност, мирен, професионален“. Подходящо намерени асоциации, свързани непосредствено с дейността на Министерството. Може би остава и да ги оправдаят с действията си.

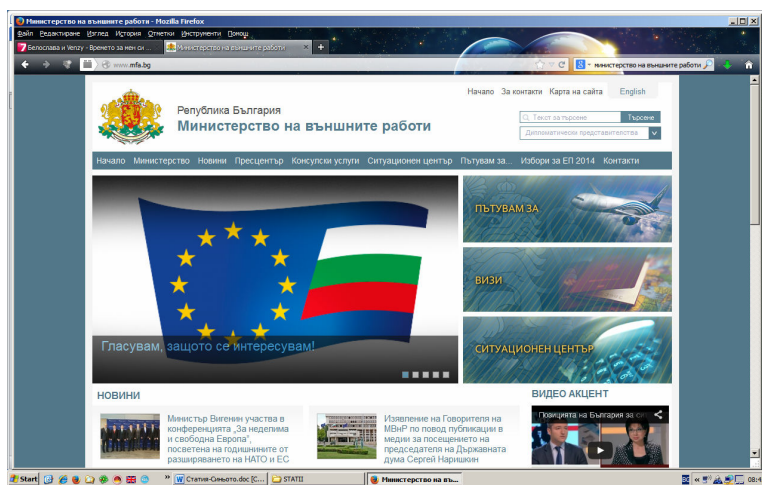
Министерство на
икономиката и
енергетиката

Сайтът на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията почти дублира цветовете и съответно асоциативността на предишния сайт, което в този случай е и добре, и не съвсем. Подходящо би било да се включат и кобалтови нюанси на синьото, които носят знаковост, свързана с мощност, наелектризираност и високи технологии, които са обект на управление от това министерство.

Министерство на
транспорта,
информационните
технологии и
съобщенията

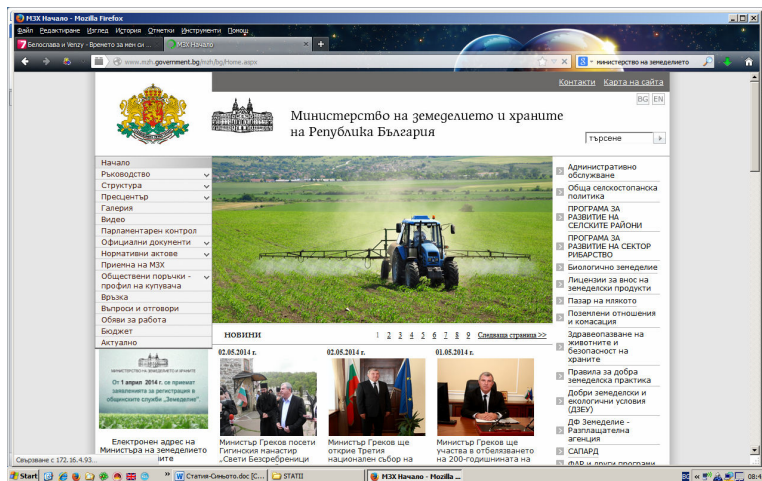
Министерство на външните работи подходящо е използвало синьо-сив нюанс за база на своя сайт, тъй като той носи асоциации, свързани с „Уважение, интелигентност, мирен, професионален“ – точните асоциации и точните послания, които трябва да дава едно министерство, занимаващо се с външната политика на България. Съвсем подходящо е и включването цветността на българското и европейското знаме като част от един флаг – асоциация за единство, но и суверенитет.

Министерство на
външните работи

Министерство на земеделието и храните е решило да покаже абсолютна неутралност с белия цвят на сайта си (намираме съвсем малко сиво, което не е със значение, и в случая подкрепя горната асоциация). Бялото свързваме с девствеността и началото, това е цвят, съпътстващ всеки преход (раждане, кръщаване, сватба, дори и смърт в някои култури). Бялото символизира абсолютната липса, празнотата на нецветността, но и пълнотата на дневната светлина, съчетала в себе си цветовете на дъгата. Земеделският труд е цикличен и като такъв – преходен, така че би могло да се каже, че цветът е правилно избран, особено като се има предвид, че сайтът изобилства от картинки на обработени зелени полета и цветни овошки (надявам се наесен те да бъдат сменени с подходящи картинки, отново показващи изобилие и благодат).

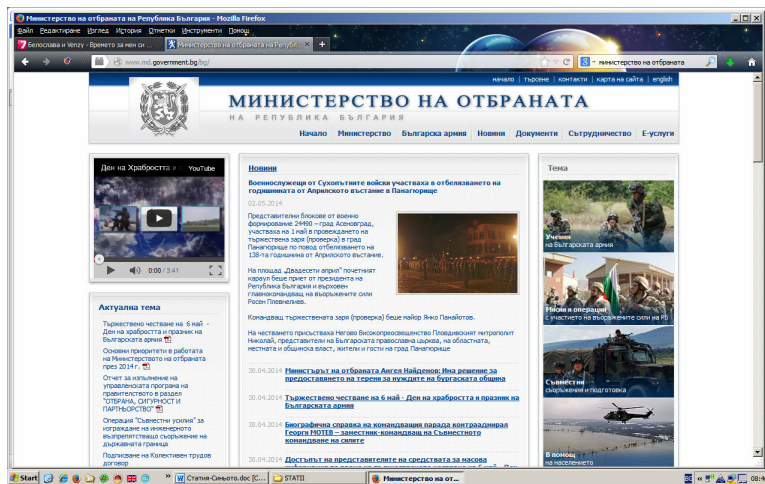

Министерство на земеделието и храните

Министерство на отбраната е поредното министерство избрало сиво-бялото за свой основен цвят (със символика за неутралност), но за разлика от предишното, тук, като цвят на буквите, е включен нюанс на синьото, носещ символика за професионализъм, достойнство, официалност, уважение, интелигентност, доверие, спокойствие, безопасност, разбиране. Подходящи качества, които да бъдат носени и защитавани от служителите му, както и да бъдат изповядвани в политиките му.

Прави впечатление, че в този сайт гербът на РБългария не присъства, а е заменен от герба на самото Министерство, който символизира отбранителната (щит) и нападателна (две саби) мощ на страната (символизирана от изправения лъв, присъстващ и в официалния герб на България). Цветово този герб е решен в сиво – отново символ на умереност, а не на надмощие и сила, което може би е и желаното внушение.

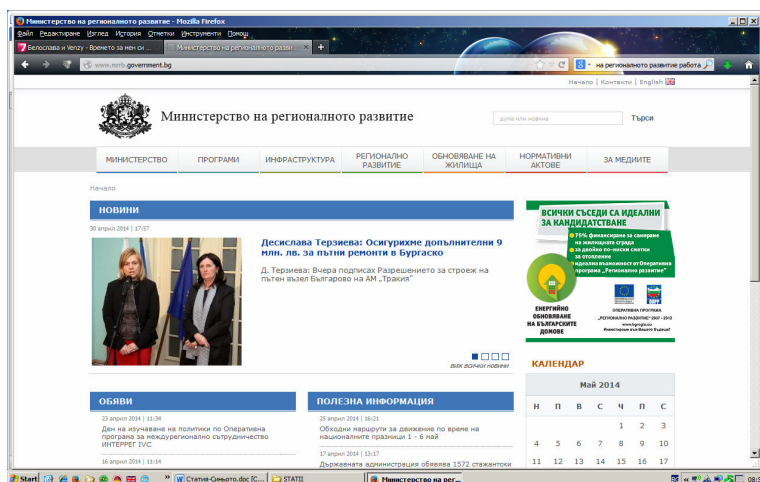
Министерство на отбраната

Другото ни силово министерство – Министерство на вътрешните работи, отново е избрало спокойните нюанси на синьо-сивото, носещи символика, свързана с уважение, интелигентност, мир и професионализъм, както и лек акцент от прозрачно светло синьо, което носи асоциации за спокойствие и духовност, но и за пасивност, което не е добра асоциация за едно такова министерство. Гербът, който е използван, отново е специфичен и свързан с демонстриране на способност за защита и закрила. Цветовете на герба донякъде компенсират липсата на жизненост в другите цветове на сайта, като включват червено и жълто, които носят мощна символика за активност и действие, за живот, както и българският трибагреник (символ на държавността).

Министерство на вътрешните работи

Още едно министерство, избрало неутралността на бялото, е Министерство на регионалното развитие. Тук меко синьото е използвано само за цвят на заглавните редове и е донесло символност за доверие, спокойствие, безопасност, разбиране. Качества, които всяка уважаваща себе си администрация, трябва да притежава! Буквите са в автоматичния черен цвят (отново демонстриране на неутралност и стабилност). За да придобие този сайт обаче собствен облик, е необходимо да се използват и цветовете, свързани с растежа и развитието (като зеленото и жълтото, които случайно са включени като част от логото на кампания за енергийна ефективност на началната страница на Министерството) и с динамиката (червеното, в неговите по-спокойни тъмни нюанси, за да носи и асоциации за стабилност).

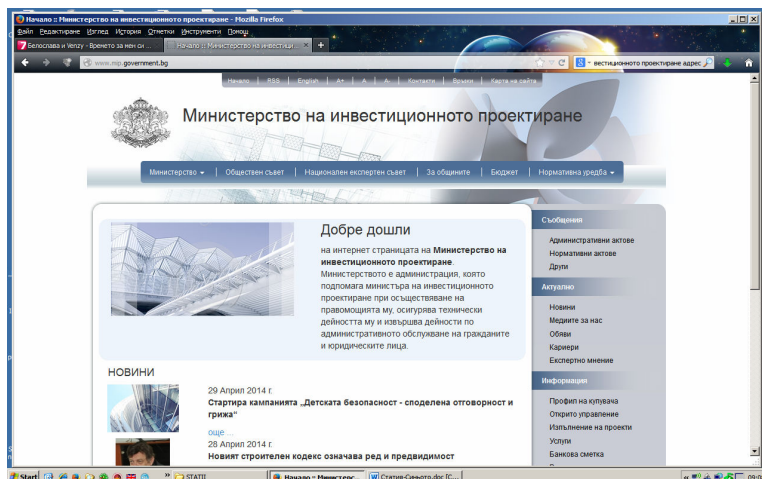
Министерство на регионалното развитие

Съвсем подобен е и случаят със сайта на Министерство на младежта и спорта. Разбира се, асоциациите свързани със стабилност, професионализъм, доверие, разбиране, носени от синьото, трябва да присъстват, но за да е атрактивен този сайт за своите потребители – все пак е Министерство на младежта и спорта..., то следва да бъдат включени цветовете, демонстриращи жизненост, младост, активност, динамика и пр.

Министерство на младежта и спорта

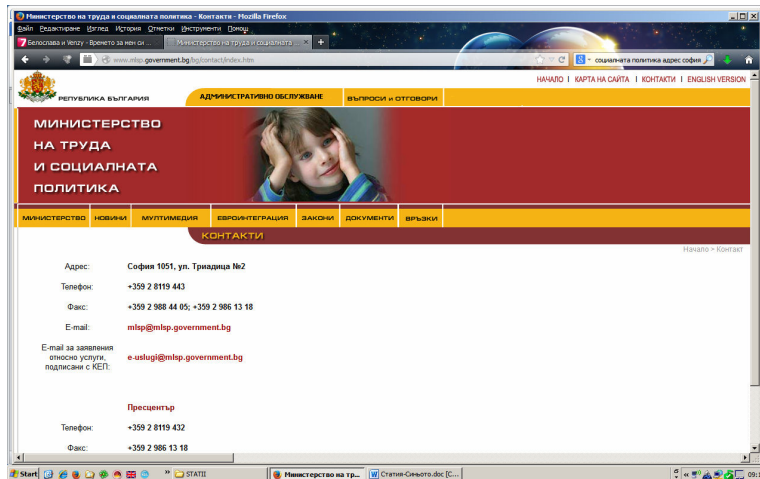
Министерство на инвестиционното проектиране също е решило своя сайт в нюанса на синьо сивото и сивото, които вече бяха коментирани, но за индивидуалния му облик работят футуристичните елементи в подложката на „главата“ му. Така все пак разбираме, че това министерство работи с иновации, нови технологии и поглед в бъдещето.

Министерство на инвестиционното проектиране

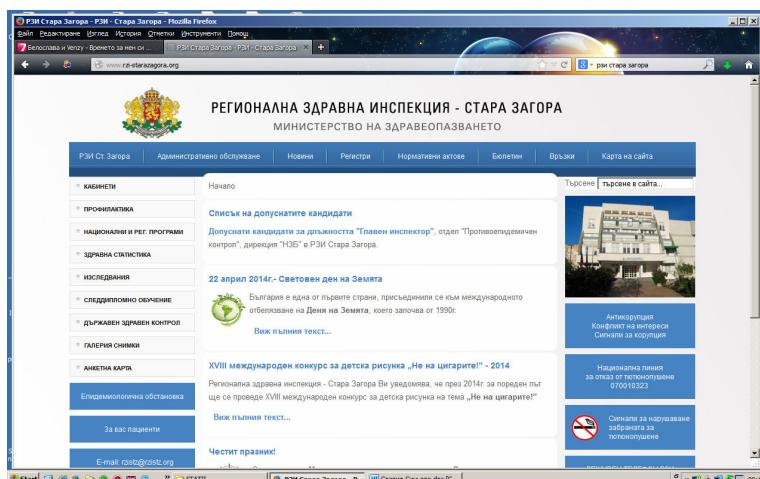
Свежо изключение, но всъщност сгрешена концепция откриваме в сайта на Министерство на труда и социалната политика. Червена „глава“ с жълти ленти за заглавията водят до асоциации за активност, жизненост, радост, динамика, младост, просперитет, което е

оптимистично, но не е в синхрон с нуждите на потребителите (контингента) на това министерство, което би трябвало да се занимава с излезлите от пазара на труда и нуждаещите се от социална помощ и закрила. За тази цел тук цветовете би трябвало да показват по-голяма стабилност, грижа, отговорност и умерен оптимизъм.

Министерство на труда и социалната политика

Синьото и неговите нюанси са предпочитани и за повечето сайтове на публични институции. Така например сайтовете на РЗИ Стара Загора и РЗИ Враца, също са решени в меко синьо и светло синьо, като при втория, освен герба на РБългария, са включили и флага, като част от „главата“ на сайта, както и карта на страната с областите. Внушенията са за държавност, сигурност, доверие, професионализъм, спокойствие.

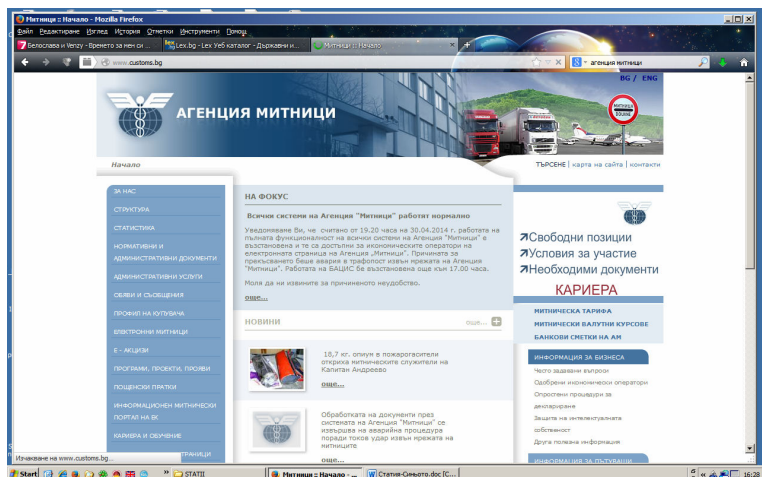
РЗИ Стара Загора

РЗИ Враца

Подобни са и цветовете асоциации на сайта на Агенция митници, като там има една идея повече светло сиво, което носи допълнително спокойствие, но и духовност и зависимост, които са направо излишни за една такава агенция. В „главата“ на страницата присъства и специфичното лого на тази агенция, символизиращо закрила и бдителност, както и транспорт и достигане до всички точки на земното кълбо. За отбелязване е и добрата „хрумка“ с показването на модерна сграда и товарни камиони и самолет на фона на природна картина, със знак „митница“, което без думи говори за цялостната дейност на Агенцията, и внася една идея свежест в цветността на сайта.

Агенция митници

Различен и изключение от правилото е сайтът на Българска агенция по безопасност на храните. Независимо че не съдържа стабилността и професионализма, които дава синьото, той е решен в

свежестта на зеленото, което е естествен цвят, свързан с полезната и свежа храна. Смятам, че именно от такива асоциации се нуждаят ползвателите на този сайт.

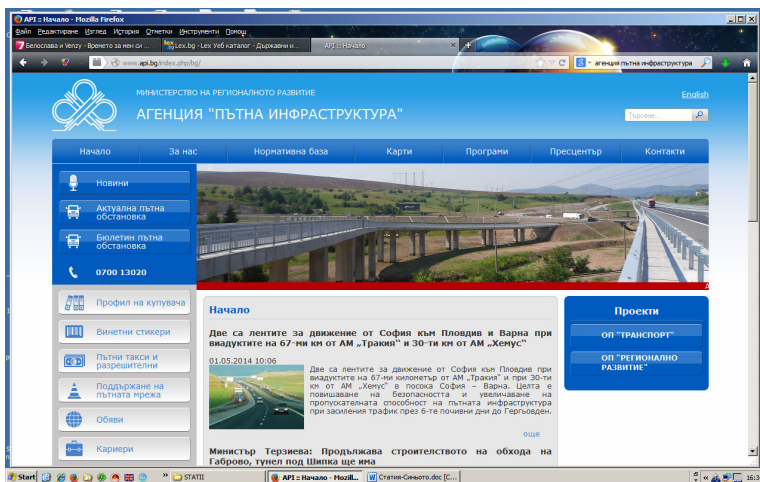
БАБХ

Странно защо, но във воднисто зелено е изпълнен и сайтът на Агенцията по обществени поръчки. Отново сме свидетели на сгрешена цветова концепция! Макар и носещо известна доза свежест, това цветovo решение води до асоциации (за вода, потъване, блато, „зелена ябълка“ - незрялост), които водят до негативи и само вредят на тази агенция, която би трябвало да предпочете асоциациите за стабилност, чистота, доверие, професионализъм и пр., носени от различните нюанси на синия цвят!

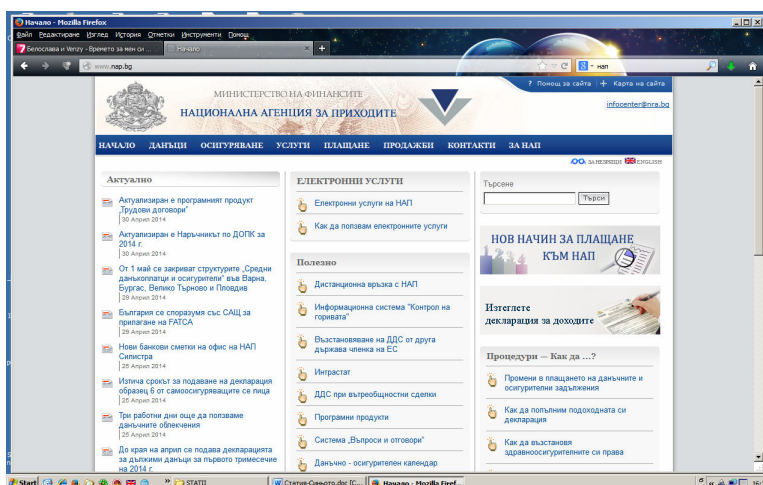
Агенция по обществени поръчки

Агенция „Пътна инфраструктура“ обаче е избрала именно този път за цветово изграждане на сайта си! Изцяло в меко сини и небесни нюанси на синьото, и със снимка на гордостта на Агенцията – част от модерна автомагистрала, под „главата“ на страницата! Внушението е за стабилност и професионализъм, за прозрачност и безопасност! Включено е и специфичното лого на Агенцията, което показва стилизиран пътен възел и носи асоциации за безкрайност и развитие.

Агенция „Пътна инфраструктура“

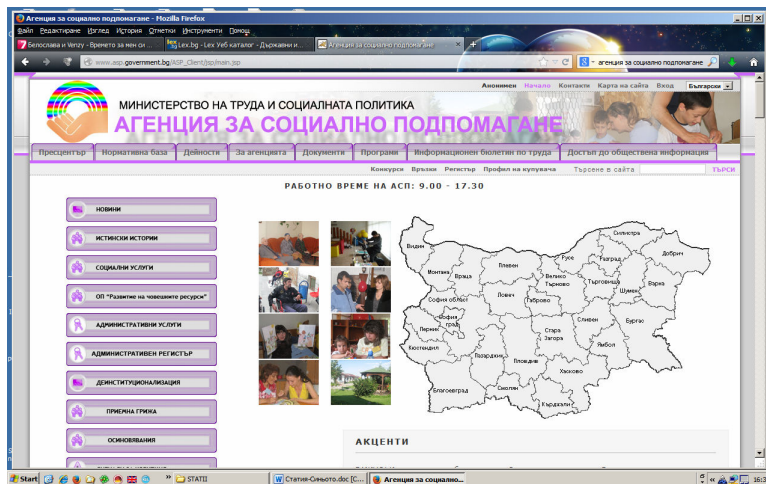
Синьо и сиво са цветовете, избрани от НАП за цветовете на техния сайт. Тази комбинация носи стабилност, спокойствие, професионализъм, доверие, достойнство, доза официалност и неутралност. Бих казала добър избор за агенция от такъв ранг и с такава сфера на действие! Логото на Агенцията също е решено в тези два цвята.

НАП

Агенцията за социално подпомагане, за разлика от съответното министерство, е подхождала по отговорно към цветовото решение на сайта си. Стабилността и неутралността на сивото е съчетана с чувствеността (чувствителността) и духовността, топлината и движението на виолетовото, което съчетава доверието от синьото и активността от червеното. Добра комбинация, водеща до асоциации за загриженост, спокойствие, отговорност и действие. За това спомага и логото на Агенцията, показващо протегната длан, носеща в себе си дъгата (сбора от всички цветове, сбора от всичко!). Определено ползвателите на този сайт се чувстват закрилени и подпомогнати още на подсъзнателно ниво.

Агенция за социално подпомагане

Както видяхме от направените анализи, голямата част от публичните институции в България са избрали за цвят (основен или допълващ) на своите сайтове синьото. Едва 6 от разгледаните 25 сайта не използват синьо, като в някои от случаите това е в синхрон с дейността на съответната институция, но в други е плод на сгрешена концепция. Асоциациите, които подсъзнателно ни носят нюансите на синия цвят, са в голямата си част подкрепящи качествата и функциите, които са характерни за публичните организации, и това помага за създаване на синхрон при възприемането им.

Цветовете са една от най-силните знакови системи, действащи на нашето подсъзнание, и трябва да ги използваме умело, за да подпомагаме внушенията, които искаме да направим и впечатлението, което искаме да създадем, а не да объркваме адресатите с противоречиви сигнали и нежелани послания.

Съзнателно или не, синьото е изборът на публичната администрация и този избор е напълно оправдан!

Литература:

1. Алмалех, Мони. *Езикът на цветовете*. Аскони-издат, С., 2007
2. Андрейчин, Л. и др. *Български тълковен речник*, Наука и изкуство, 1976
3. Бидерман, Ханс. *Речник на символите*, Рива, С., 2003
4. Динев, Евгени. *Символика на цветовете*. 2001, статия в интернет: <http://www.evgenidinev.com/mind/2001/11/22/> (юни 2010)
5. Кафтанджиев, Христо. *Хармония в рекламната комуникация – презаредена*. С., Сиела. 2003
6. *Онлайн тълковен речник*.
<http://talkoven.onlinerechnik.com/duma/%D1%81%D0%B8%D0%BD>
7. Стойков, Любомир. *Теоретични проблеми на модата*. София, Национална художествена академия 2006
8. Шевалие, Жан, Ален Геербрант. *Речник на символите*. том I и том II, ИК "Петриков". С., 2000
9. Henry George Liddell, Robert Scott, *A Greek-English Lexicon* -
<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:text:1999.04.0057:entry=%23109195&redirect=true>
10. <http://bg.wiktionary.org/wiki/%D1%81%D0%B8%D0%BD>
11. Kandinsky, Vassili, *Du spiritual dans l'art*. Paris, 1954 (по Шевалие/Геербрант)

12. Liddell, Henry George, Robert Scott, *A Greek-English Lexicon* -
<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:text:1999.04.0057:entry=%23109195&redirect=true>
13.   Онлайн тълковен речник.
<http://talkoven.onlinerechnik.com/duma/%D1%81%D0%B8%D0%BD>